

AT MÖTER

ALF BERNITSON

ALF BERNITSON

PHILLIP MAURITZSON

AKUSTIKEN OCH LJUDANLÄGGNINGEN HEMMA DÄ? Jo, visst tänker Alf på den med. I den häftiga tillbyggnaden som bland annat rymmer en flygel finns finperforerad gips i taket som gör att isoleringen ovanför absorberar ljud. Samma teknik använder Artifon när man nu hjälper till med ljudet i Partilles nya evenemangsarena. I den bortre vägen är högtalare läckert inbyggda i väggen för att minimera kabelkaos.

Mitt i en värld av ljud

ALINGSÅS: Bakom några av Nordens främsta konsertlokaler, bland annat nyinvidgade Malmö Live och operan i Oslo, står en alingsåsare, Alf Bernitson har med sitt företag Artifon varit med och tagit fram den så kallade elektroakustiken.

– Visst finns det en stolthet, säger han.

ALF BERNITSON

- » **BOR:** Alingsås
- » **GÖR:** VD för Artifon sedan 2002
- » **ÅLDER:** 57
- » **FAMILJ:** Fru, två barn, katt
- » **FRITIDSPRESSEN:** Musik, konst, träning

Okej, innan vi börjar måste vi avhandla en fråga. Det är ju inte ofta man sitter och samtalat med en av Nordens främsta experter på ljud, akustik och högtalarläggningar, eller hur?

Så varför går det aldrig att höra utropen i högtalarna på till exempel järnvägsstationer och i liknande miljöer?

– Jag tycker väl att det har blivit bättre, på Alingsås station till exempel. Men när det fungerar dåligt så kan det bero på dålig frekvensgång, att ljudet varken har bas eller diskant. Men det kan också bero på hur personen som

gör utropet håller i mikrofonen eller om den talar otydligt. Sen är stationer svåra klangfulla ljudmiljöer och högtalarna kan var dåliga, säger Alf Bernitson.

Så nu vet ni det.

Organistson

Vi snackar alltså med Alf, 57-årig alingsåsare, som sedan 80-talet arbetat med ljud och de senaste 13 åren varit vd för Artifon med säte i Göteborg.

Företaget tar sig an både små och stora projekt, i den senare kategorin faller definitivt nyinvidgade Malmö Live där Artifon arbetat

med elektroakustiken. Mer om det lite längre fram, men hur blir man en akustikexpert?

Musiknummrande är nästan en förutsättning för det Alf jobbar med och de första musiknummerna kommer från Christinae kyrka, i familjens lägenhet ovanför Paladium (Alingsås) och från konsertlivet i Göteborg.

– Min pappa Carl-Eric var organist i Christinae kyrka. Jag har ett starkt minne från när jag var liten då jag låg hemma under flygeln. Ljudet var liksom inne i min kropp. Det var ett av Brahms intermezzon, jag älskade det, och jag var bara fyra år.

– I Göteborgs konserthus, jag var väl 5-6 år, stod jag på täppet sanna i bänkraderna. Man spelade Beethovens 9:a och jag blev helt tagen. Jag fick gå upp och hälsa på bassolisten, han var jättestor,

bullrig och svettig, och svor för att det var så varmt, minns Alf.

Fastnade för tangenter

Alf fick pröva fiol men "fastnade bland tangenterna" och han behövde ingen övertalan att öva tvärtom. "Nu räcker det, lille Alf", fick han ibland höra.

I högstadiet kom hifi-intresset och Alf började bygga egna högtalare. Spolar vi fram några år så hade Alf tagit civilingenjörsexamen och en licentiat från Chalmers.

Ljudets hastighet må vara hög men ljudprojekt som de i Oslo och Malmö tar god tid på sig. Artifon arbetade med Operan i Oslo i åtta år, och med Malmö Live i fyra.

– Det bästa är när man kommer in tidigt i ett projekt, och det gjorde vi i båda dessa fall. Det första vi gör är en behovsanalys alltså vad

brukaren behöver och vad den inte inser att den behöver, berättar Alf. Arbetet går att likna vid myndigheters planarbete. Artifon hjälper till att ta fram programhandlingar som beskriver teknik och funktion i lokalen, men även upphandlingssunderlag för beställaren.

När det gäller att räkna ut lokals ljudmassiga förutsättningar används datorprogram vars 3D-modeller beskriver hur ljudet reflekteras, absorberas och diffuseras, alltså sprids ut.

Var ska man sitta i en konsertlokal för att få bästa ljudupplevelse, långt fram på parkett?

– Nej, jag skulle säga att längre bak är bättre. Kommer man också upp lite på första balkong så är det bättre.

Varför då?

– Ser man till en symfoniorkestert kan blackblås och slagverk

läta väldigt kraftiga rakt framifrån medan fiolerna har mer ljudstrålning upp. En bit upp blir det ett mer balanserat ljud.

Men bra ljud kräver mycket teknik också?

– Ja, i Malmös stora sal är det 86 högtalare, ett surroundsystem, som kan användas kreativt och konstnärligt.

Större konsertlokaler ska kunna ge bra ljud för allt från stråkkonserter till hårdrock, vilket ställer stora krav på Alf och hans medarbetare.

– När Göteborgs konserthus restaurerades var akustiker från hela världen med och lämnade erbjud, och där fick vi förtroendet. Visst finns det en stolthet när vi lyckas med de här projekten, säger Alf.

PHILLIP MAURITZSON

FEM SAKER JAG VILL GÖRA I LIVET

- » **KÖRA** en Ferrari
- » **GÖRA** färdigt tröskeln mellan hallen och köket
- » **ÅKA** till Skrifabin-museet i Moskva (rysk tonsättare, Alfs husgud)
- » **FÅ** mer tid att spela på flygel

- » **GÖRA** arbetat med ett projekt likt Berlinerphilharmonie (banbytarnde konsertlokal byggd på 60-talet)